

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Βασικές Δεξιότητες Πληροφορικής και Επικοινωνίας

Ενότητα 6: Πνευματική ιδιοκτησία - Λογοκλοπή

Μιχάλης Βαΐτης
Τμήμα Γεωγραφίας

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Σκοπός του ενότητας

Σκοπός της ενότητας είναι η εισαγωγή των φοιτητών στις βασικές έννοιες της πνευματικής ιδιοκτησίας καθώς και στην έννοια και τις επιπτώσεις της λογοκλοπής.

Πνευματική ιδιοκτησία

<https://www.youtube.com/watch?v=0mRs98FJ9O4>

YouTube^{GR}

Αναζήτηση

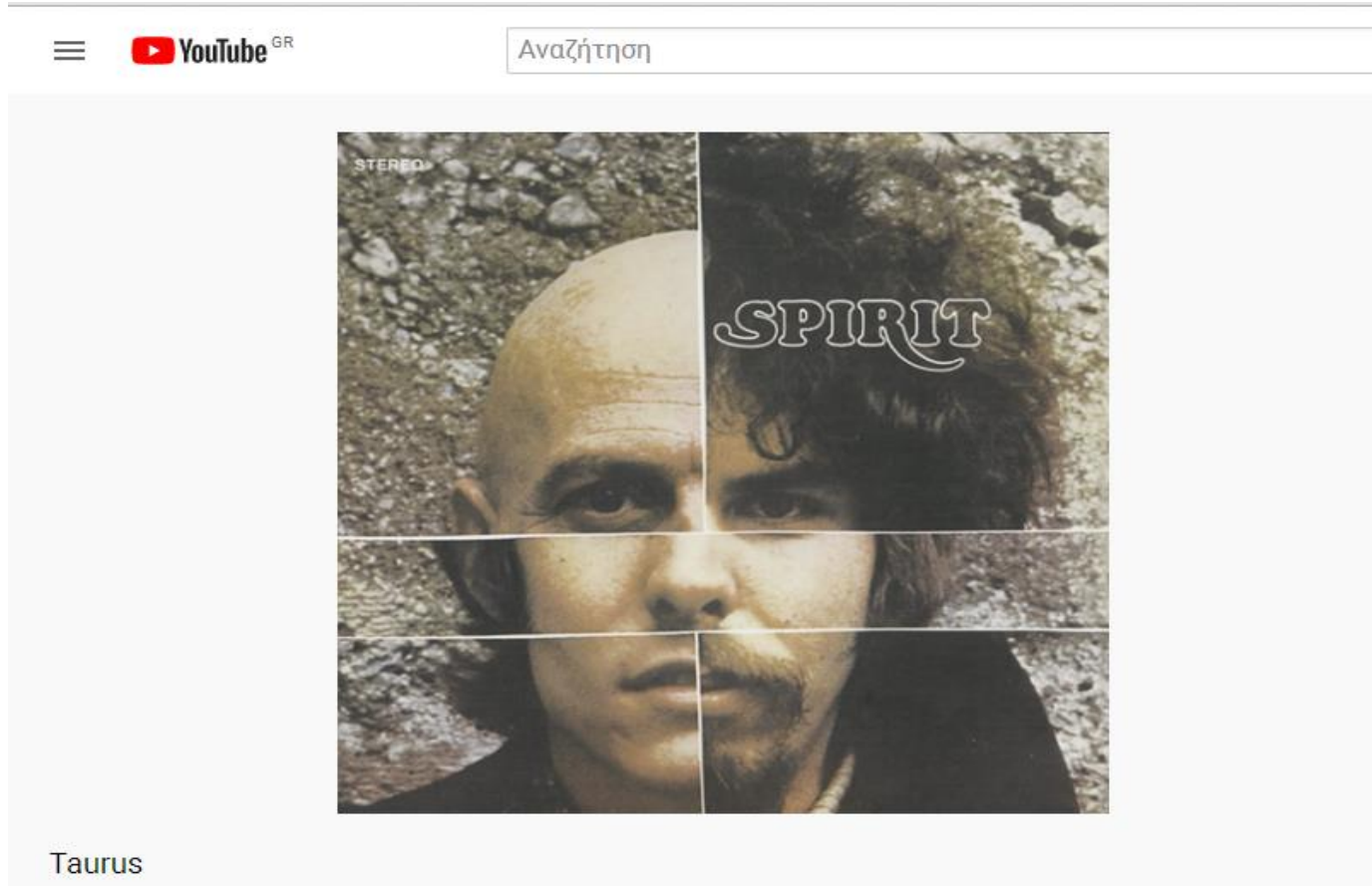

Led Zeppelin - Stairway to Heaven (Music-Lyrics)

Album : Led Zeppelin IV (4)

Year : 1971

https://www.youtube.com/watch?v=q09C_VVz54Q

Album : Spirit
Year : 1968

Από την επικαιρότητα... (26.6.2016)

ME ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΑΠΟ ΤΗΝ Google

Παράδειγμα ιστοσελίδας (Patras Events .GR) με επικαιρότητα (26.6.2016).

Μενού: NEWS, EVENTS, PHOTOS, ΓΑΜΟΣ-ΒΑΠΤΙΣΗ, ΟΔΗΓΟΣ, ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ

Κατηγορίες: Τοπικά, Ειδήσεις, Life-style, Like, Διασκέδαση, Γνώμες, Καθημερινά, Υγεία, Αγγελίες, Ροή Ειδήσεων, Περιοδικά

Τίτλος άρθρου: Αθώθηκαν οι Led Zeppelin στην υπόθεση λογοκλοπής για το "Stairway to Heaven"!

Ημερομηνία: 26 Ιούν 2016, 00:30

Μεταμέτρηση: 0 Like, 0 Tweet, 0 Κοινοποίηση

Εικόνα: Οι Led Zeppelin παίζουν στο σκηνικό.

Εικόνα: Χάρτης της Ελλάδας με σημεία ενδιαφέροντος.

Υπηρεσία Ενημέρωσης Προμηθειών

Παρεχόμενη Κάλυψη για όλους τους Διαγωνισμούς Δημοσίου. Μόβστε άμεσα τη τρέχουσα.

Δείτε επίσης

Media: Εικόνα ενός άνδρα που μιλάει στο μικρόφωνο.

Από την επικαιρότητα... (26.6.2016)

- Οι Led Zeppelin δικαιώθηκαν από σώμα ενόρκων στο Λος Άντζελες, που έκρινε ότι οι θρύλοι της rock είναι αυθεντικοί, μέσα στην πολυπλοκότητα του μουσικού σύμπαντος.
- Η ακροαματική διαδικασία είχε στραμμένα επάνω της τα βλέμματα των μουσικόφιλων καθώς ο δικαστής έπρεπε να κρίνει, με τη συνδρομή των ενόρκων, αν οι Led Zeppelin είχαν "κλέψει" μέρος της μελωδίας του "Stairway to Heaven" από το κομμάτι "Taurus" των Spirit.
- Στην αθωωτική απόφαση συνέβαλε ιδιαίτερα και το γεγονός ότι όσο ο συνθέτης του "Taurus", Randy Wolfe ήταν εν ζωή, δεν προχώρησε σε αγωγή εναντίον των Led Zeppelin.
- Αυτό ήταν μια πρωτοβουλία του διαχειριστή των πνευματικών δικαιωμάτων των Spirit, Michael Skidmore ο οποίος και κατηγόρησε τη μπάντα για "επιλεκτική μνήμη" απαιτώντας μέρος των εσόδων από τα πνευματικά δικαιώματα του εμβληματικού κομματιού.

Από την επικαιρότητα... (5.10.2020)

- Η διαμάχη ξεκίνησε το 2014! [43 χρόνια μετά την αρχική κυκλοφορία του Stairway to Heaven].
- Η υπόθεση οδηγήθηκε ξανά στα δικαστήρια το 2018, εξαιτίας κάποιων παραλείψεων στη δίκη του 2016.
- Το 2020 οι Led Zeppelin αθωώθηκαν ξανά.

ΟΡΙΣΜΟΙ

Τι είναι διανοητική ιδιοκτησία

Το σύνολο των δικαιωμάτων των **πνευματικών δημιουργών** που προκύπτουν από τη δημιουργία ενός **έργου του νου**, το οποίο αντιμετωπίζεται ως άυλο περιουσιακό στοιχείο.

Διακρίνεται σε **πνευματική ιδιοκτησία** και **βιομηχανική ιδιοκτησία**.

Η **βιομηχανική ιδιοκτησία** περιλαμβάνει τις εφευρέσεις (διπλώματα ευρεσιτεχνίας), τα σήματα, τα βιομηχανικά σχέδια και υποδείγματα και τις γεωγραφικές ενδείξεις (**δεν αποτελεί αντικείμενο της παρούσας διάλεξης**).

ΟΡΙΣΜΟΙ

Πνευματική ιδιοκτησία ή πνευματικά δικαιώματα ή αλλιώς copyright ονομάζονται τα αποκλειστικά δικαιώματα των **πνευματικών δημιουργών** στο **έργο** τους.

Παραχωρούνται από τον Νόμο για ορισμένο χρόνο για να απαγορεύσουν σε τρίτους τη χρήση των έργων χωρίς την άδεια του δημιουργού.

Περιλαμβάνει το δικαίωμα της εκμετάλλευσης του έργου (**περιουσιακό δικαίωμα**) και το δικαίωμα της προστασίας του προσωπικού δεσμού του δημιουργού του προς αυτό (**ηθικό δικαίωμα**).

Το πνευματικό δικαίωμα, ανάλογα με την νομοθεσία, συνήθως αποκτάται αυτοδικαίως χωρίς να απαιτείται αίτηση του δημιουργού ή καταχώριση του έργου σε κάποια υπηρεσία.

Χαρακτηριστικά έργου

- πρωτότυπο
- πνευματικό δημιούργημα (αποτέλεσμα δημιουργικής δράσης)
- λόγου, τέχνης ή επιστήμης
- που εκφράζεται με οποιαδήποτε μορφή

Κατηγορίες έργων

Το πνευματικό δικαίωμα υφίσταται σε έργα λογοτεχνίας και τέχνης, όπως βιβλία, θέατρο, ζωγραφική, γλυπτική, φωτογραφία, αρχιτεκτονική αλλά και άλλες δημιουργίες, πως λογισμικό ή βάσεις δεδομένων (databases).

- τα γραπτά ή προφορικά κείμενα
- τα προγράμματα Η/Υ
- οι μουσικές συνθέσεις
- τα οπτικοακουστικά έργα
- τα έργα των εικαστικών τεχνών
- τα θεατρικά έργα
- οι χορογραφίες
- οι παντομίμες,
- τα αρχιτεκτονικά έργα
- οι φωτογραφίες
- τα έργα των εφαρμοσμένων τεχνών
- οι εικονογραφήσεις
- οι χάρτες
- τα τρισδιάστατα έργα που αναφέρονται στη γεωγραφία, την τοπογραφία, την αρχιτεκτονική ή την επιστήμη.

Περιουσιακό Δικαίωμα

Το περιουσιακό δικαίωμα δίνει στο δημιουργό **την εξουσία** να επιτρέπει ή να απαγορεύει κάθε δημόσια χρήση του έργου του, κρατώντας ουσιαστικά για τον εαυτό του την αξίωση αμοιβής μέσω της εμπορικής εκμετάλλευσής του.

Το περιουσιακό δικαίωμα χωρίζεται κι αυτό με τη σειρά του σε **επιμέρους εξουσίες**. Η διάκριση αυτή είναι σημαντική, γιατί ο Νόμος επιτρέπει ρητά τη χωριστή εκμετάλλευση κάθε μιας από τις εξουσίες αυτές. Ο δημιουργός μπορεί συνεπώς να μεταβιβάσει ή να παραχωρήσει άδεια εκμετάλλευσης μόνο για μία ή για κάποιες από αυτές τις εξουσίες, κρατώντας τις άλλες για τον εαυτό του ή παραχωρώντας τις σε άλλους.

Οι κυρίως επιμέρους εξουσίες
(τρόποι εκμετάλλευσης) είναι:

- εγγραφή
- αναπαραγωγή
- δημιουργία παράγωγου έργου
- διανομή
- εκμίσθωση και δημόσιος δανεισμός
- δημόσια εκτέλεση και παρουσίαση
- ραδιοτηλεοπτική μετάδοση.

Ηθικό Δικαίωμα

Το ηθικό δικαίωμα του δημιουργού είναι άγνωστο (τουλάχιστον σε τέτοιο εύρος) στο αγγλοσαξωνικό σύστημα του copyright. Βασική παραδοχή είναι ότι ο δημιουργός έχει έναν ιδιαίτερο δεσμό με το δημιούργημά του πέρα από το δικαίωμα οικονομικής εκμετάλλευσης. **Το έργο αποτελεί εξωτερίκευση της προσωπικότητάς του δημιουργού.** Είναι, σε αντίθεση με το περιουσιακό δικαίωμα, αμεταβίβαστο και ο δημιουργός δεν μπορεί να παραιτηθεί από αυτό. Το ηθικό δικαίωμα, σε αντίθεση με το περιουσιακό, δε μεταφράζεται σε επιπλέον αμοιβή του δημιουργού, δεν εξαγοράζεται.

Οι επιμέρους εξουσίες που απορρέουν από το ηθικό δικαίωμα είναι:

- δημοσίευση (πρώτη δημοσίευση)
- πατρότητα του έργου
- ακεραιότητα του έργου
- προσπέλαση στο έργο
- υπαναχώρηση

Τι δεν προστατεύεται

Μορφή ≠ Ιδέα

Οι ιδέες προστατεύονται μόνο αν εξωτερικευθούν (μορφοποιηθούν) και αποκτήσουν ένα αντιληπτό στις αισθήσεις υπόστρωμα (μορφή).

ΔΕΝ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΝΤΑΙ

- τα επίσημα κείμενα με τα οποία εκφράζεται η άσκηση πολιτειακής αρμοδιότητας και ιδίως τα νομοθετικά, διοικητικά ή δικαστικά κείμενα
- οι εκφράσεις της λαϊκής παράδοσης
- οι ειδήσεις και τα απλά γεγονότα ή στοιχεία

Περιορισμοί των Πνευματικών Δικαιωμάτων

Το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας έχει **περιορισμούς**, οι οποίοι σκοπό έχουν να συμβιβάσουν την προστασία του δημιουργού με το δικαίωμα του χρήστη να απολαμβάνει το αποκτηθέν αντίτυπο ή δημιούργημα και με το δημόσιο συμφέρον. Η ελληνική νομοθεσία περιέχει συγκεκριμένες εξαιρέσεις. Χρήσεις πέρα από αυτές τις εξαιρέσεις συνιστούν προσβολή του δικαιώματος του δημιουργού.

Οι περιορισμοί αφορούν μόνο το περιουσιακό δικαίωμα. Το ηθικό δικαίωμα του δημιουργού πρέπει πάντοτε να γίνεται σεβαστό.

Οι πιο σημαντικές εξαιρέσεις κατά το ελληνικό δίκαιο είναι:

- Αναπαραγωγή για Ιδιωτική Χρήση
- Παράθεση αποσπασμάτων
- Χρήση για λόγους ενημέρωσης
- Αναπαραγωγή σε εκπαιδευτικά βιβλία, τμήμα έργου για διδασκαλία ή εξετάσεις
- Πρόσθετο αντίτυπο από δημόσιες βιβλιοθήκες ή αρχεία
- Αναπαραγωγή ταινίας για το Εθνικό Κέντρο Κινηματογράφου
- Χρήση σε δικαστική ή διοικητική διαδικασία
- Χρήση προς όφελος τυφλών και κωφάλαλων ατόμων

Νομοθεσία

- Νόμος 2121/1993 και οι τροποποιήσεις αυτού
- **Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΟΠΙ)**
Κύριος σκοπός του ΟΠΙ είναι η προστασία των δημιουργών και των δικαιούχων συγγενικών δικαιωμάτων, η μέριμνα για την εφαρμογή του Ν. 2121/1993 και των διεθνών συμβάσεων, η εποπτεία των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης και η νομοπαρασκευαστική εργασία σε θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων.
- <https://www.opi.gr/vivliothiki/2121-1993>

Άδειες Creative Commons

Πολλοί δημιουργοί έχουν συμπεράνει ότι η επιδίωξη ολοκληρωτικής προστασίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας εμποδίζει τη διάδοση του έργου τους στο ευρύτερο δυνατό κοινό και δεν τους βοηθά να αποκτήσουν την αναγνώριση που επιθυμούν.

Ορισμένοι δημιουργοί αισθάνονται ικανοποίηση συνεισφέροντας και συμμετέχοντας σε μια δημιουργική κοινότητα διανοήσης.

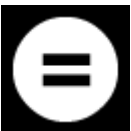
Ανεξάρτητα από το λόγο, πολλοί δημιουργοί στο Διαδίκτυο θέλουν να μοιράζονται με άλλους το έργο τους, καθώς και τη δυνατότητα άλλοι να επαναχρησιμοποιούν, να τροποποιούν και να διακινούν το ίδιο αυτό έργο.

Τα Creative Commons στοχεύουν να βοηθήσουν τους ανθρώπους, που επιθυμούν το έργο τους να διαδίδεται ελεύθερα, μέσω της προσφοράς στο κοινό ενός συνόλου από άδειες χρήσης που παρέχονται χωρίς κόστος.

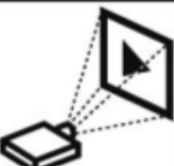
<https://creativecommons.ellak.gr>

Άδειες Creative Commons

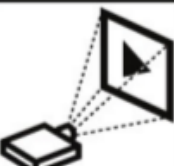
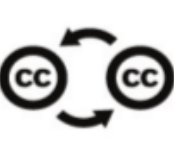
οι βασικότεροι τύποι

	ΑΝΑΦΟΡΑ Αναφορά στον αρχικό δημιουργό (Attribution)	Σε αυτή την περίπτωση οποιοσδήποτε επιθυμεί να αναπαράγει ή να τροποποιήσει το εν λόγω έργο οφείλει να πραγματοποιήσει αναφορά στον αρχικό δημιουργό
	ΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ Απαγόρευση εμπορικής χρήσης του έργου (Non-commercial)	Σε αυτή την περίπτωση η χρήση του έργου με εμπορικό σκοπό απαγορεύεται
	ΟΧΙ ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΕΡΓΑ Απαγόρευση δημιουργίας παραγώγων έργων (No Derivatives)	Σε αυτή την περίπτωση επιτρέπεται η αναπαραγωγή του έργου αλλά απαγορεύεται η δημιουργία οποιουδήποτε είδους παραγώγου.
	ΠΑΡΟΜΟΙΑ ΔΙΑΝΟΜΗ Διανομή του παράγωγου έργου με τους όρους της αρχικής άδειας (Share alike)	Σε αυτή την περίπτωση επιτρέπεται η δημιουργία παραγώγων υπό τον όρο η οποιαδήποτε χρήση του έργου να πραγματοποιείται με τον ίδιο τρόπο, δηλαδή με την εφαρμογή της συγκεκριμένης άδειας.

<https://creativecommons.ellak.gr>

 BY					
Το έργο διατίθεται ελεύθερα για:	αντιγραφή	επεξεργασία & διασκευή	αναδιανομή & κοινή χρήση	προβολή & αναμετάδοση	αναφορά στο πρωτότυπο έργο & στο δημιουργό

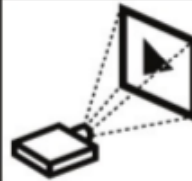
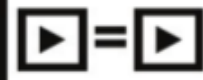
Αναφορά Δημιουργού 4.0 - Αυτή η άδεια επιτρέπει στους άλλους να αναδιανέμουν, να κάνουν διασκευές, να τροποποιούν και να δημιουργούν παράγωγα του δικού σας έργα, ακόμη και με εμπορική χρήση, με την προϋπόθεση να κάνουν αναφορά σε εσάς ως τον δημιουργό του πρωτοτύπου. Είναι μια από τις πιο εξυπηρετικές άδειες που προσφέρονται. Συνιστάται για τη μεγιστοποίηση της διάχυσης και της χρήσης του αδειοδοτούμενου υλικού. <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

 BY-SA						
Το έργο διατίθεται ελεύθερα για:	αντιγραφή	επεξεργασία & διασκευή	αναδιανομή & κοινή χρήση	προβολή & αναμετάδοση	διάθεση με την ίδια άδεια	αναφορά στο πρωτότυπο έργο & στο δημιουργό

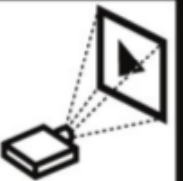
Αναφορά Δημιουργού - Παρόμοια Διανομή 4.0 - Αυτή η άδεια επιτρέπει στους άλλους να κάνουν διασκευές, να τροποποιούν και να δημιουργούν παράγωγα του δικού σας έργα, με την προϋπόθεση να κάνουν αναφορά σε εσάς ως δημιουργό και να διαθέτουν τα νέα τους δημιουργήματα με τους ίδιους ακριβώς όρους. Αυτή η άδεια συχνά παρομοιάζεται με τις ελεύθερες άδειες και τις άδειες λογισμικού ανοικτού κώδικα -copyleft-. Όλα τα νέα έργα που θα βασίζονται στο δικό σας θα έχουν τους όρους της αρχικής άδειας, επομένως στα παράγωγα θα επιτρέπεται η εμπορική χρήση. Αυτή η άδεια χρησιμοποιείται από τη Wikipedia και συνιστάται για τα είδη που επωφελούνται από την ενσωμάτωση περιεχομένου όπως γίνεται στη Wikipedia και σε παρόμοια αδειοδοτημένα έργα. <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

 BY-NC						
Το έργο διατίθεται ελεύθερα για:	αντιγραφή	επεξεργασία & διασκευή	αναδιανομή & κοινή χρήση	προβολή & αναμετάδοση	δεν επιτρέπεται η εμπορική χρήση	αναφορά στο πρωτότυπο έργο & στο δημιουργό

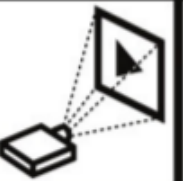
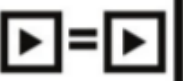
Αναφορά Δημιουργού - Μη Εμπορική Χρήση 4.0 - Αυτή η άδεια επιτρέπει στους άλλους να κάνουν διασκευές, να τροποποιούν και να δημιουργούν παράγωγα του δικού σας έργα, αλλά χωρίς εμπορική χρήση. Αν και τα νέα τους έργα πρέπει να σας αναγνωρίζουν και να παραμένουν μη-εμπορικά, δεν οφείλουν να τα αδειοδοτούν με τους ίδιους όρους. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

 BY-ND					
Το έργο διατίθεται ελεύθερα για:	αντιγραφή	αναδιανομή & κοινή χρήση	προβολή & αναμετάδοση	δεν επιτρέπεται η τροποποίηση & τα παράγωγα έργα	αναφορά στο πρωτότυπο έργο & στο δημιουργό

Αναφορά Δημιουργού - Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 - Αυτή η άδεια επιτρέπει την αναδιανομή, με εμπορική και μη εμπορική χρήση, με την προϋπόθεση να γίνεται αναφορά σε εσάς ως δημιουργό και το έργο σας να παραμένει αμετάβλητο στο σύνολό του. <http://creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0/>

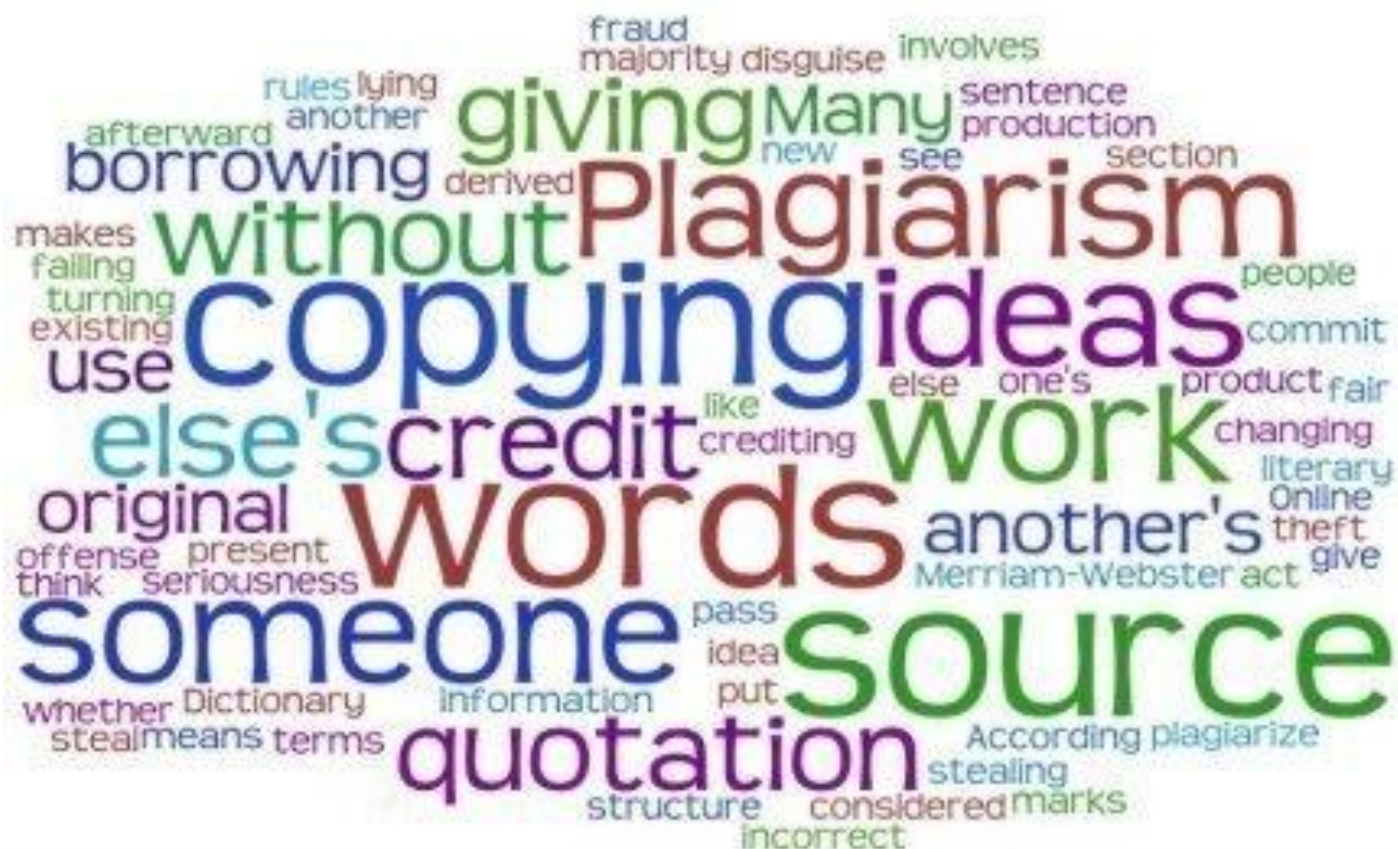
 BY-NC-SA							
Το έργο διατίθεται ελεύθερα για:	αντιγραφή	επεξεργασία & διασκευή	αναδιανομή & κοινή χρήση	προβολή & αναμετάδοση	δεν επιτρέπεται η εμπορική χρήση	διάθεση με την ίδια άδεια	αναφορά στο πρωτότυπο έργο & στο δημιουργό

Αναφορά Δημιουργού - Μη Εμπορική Χρήση - Παρόμοια Διανομή 4.0 - Αυτή η άδεια επιτρέπει στους άλλους να κάνουν διασκευές, να τροποποιούν και να δημιουργούν παράγωγα του δικού σας έργα χωρίς εμπορική χρήση, με την προϋπόθεση να κάνουν αναφορά σε εσάς και να διαθέτουν τα νέα τους δημιουργήματα με τους ίδιους ακριβώς όρους. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

 BY-NC-ND						
Το έργο διατίθεται ελεύθερα για:	αντιγραφή	αναδιανομή & κοινή χρήση	προβολή & αναμετάδοση	δεν επιτρέπεται η τροποποίηση & τα παράγωγα έργα	δεν επιτρέπεται η εμπορική χρήση	αναφορά στο πρωτότυπο έργο & στο δημιουργό

Αναφορά Δημιουργού - Μη Εμπορική Χρήση - Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 - Αυτή η άδεια είναι η πιο περιοριστική από τις 6 κύριες άδειες, επιτρέποντας στους άλλους να έχουν πρόσβαση στο έργο σας και να το μοιράζονται με άλλους εφόσον κάνουν αναφορά σε εσάς, ωστόσο δεν μπορούν να το αλλάξουν με κανένα τρόπο ούτε να το χρησιμοποιούν για εμπορική χρήση. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Λογοκλοπή

Από την επικαιρότητα...

1 Μαρτίου 2011, [in.gr](#)

- Παρελθόν από την κυβέρνηση της Άνγκελα Μέρκελ αποτελεί ο δημοφιλής υπουργός Άμυνας Καρλ Τέοντορ τσου Γκούτενμπεργκ, ο οποίος βρέθηκε στο στόχαστρο σφοδρής κριτικής μετά την αποκάλυψη για λογοκλοπή στη διδακτορική του διατριβή. Ο Γκούτενμπεργκ, ανερχόμενο αστέρι στο συντηρητικό μπλοκ της Γερμανίδας καγκελαρίου, υπέβαλε επίσημα την παραίτησή του την Τρίτη, λίγες ημέρες αφότου είχε αποποιηθεί οριστικά τον τίτλο του «διδάκτορα».
- Ο Γκούτενμπεργκ, φωτογενής πολιτικός και αγαπημένος του γερμανικού Τύπου, είχε παραδεχθεί προ ημερών ότι έκανε κάποια «σοβαρά λάθη» κατά τη συγγραφή της διδακτορικής του διατριβής το 2007, ωστόσο επέμεινε ότι δεν υπήρχε «σκοπιμότητα».
- Αποποιήθηκε οριστικά τον τίτλο του «διδάκτορα», όμως οι πιέσεις δεν υποχώρησαν και μιλώντας την Τρίτη στους δημοσιογράφους ο Γκούτενμπεργκ δήλωσε ότι δεν μπορεί πλέον να συνεχίσει να εκπληρώνει τα καθήκοντά του ως υπουργός Άμυνας.

Από την επικαιρότητα...

9.2.2013, ΤΟ ΒΗΜΑ

- Την παραίτησή της υπέβαλε στην γερμανίδα καγκελάρια η υπουργός Παιδείας, Ανέτε Σαβάν, στενή συνεργάτιδα της Άνγκελα Μέρκελ, η οποία κατηγορήθηκε για λογοκλοπή στη διδακτορική της εργασία. Το Πανεπιστήμιο Χάινριχ Χάινε του Ντίσελντορφ είχε αποφασίσει να της αφαιρέσει το διδακτορικό.

Από την επικαιρότητα...

09/03/2016 ΣΚΑΪ

- Η υπουργός Άμυνας της Γερμανίας Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, μια από τις στενότερες συμμάχους της καγκελαρίου Άνγκελα Μέρκελ, απαλλάχθηκε από την κατηγορία της λογοκλοπής στη διδακτορική διατριβή της, όπως ανακοίνωσε ο πρόεδρος του πανεπιστημίου όπου είχε φοιτήσει.
- Η Ιατρική Σχολή του Ανόβερου είχε ξεκινήσει σχετική έρευνα, τον περασμένο Αύγουστο, όταν ένας καθηγητής νομικής από το Βερολίνο υποστήριξε πως πολλά εδάφια της διατριβής της κ. φον ντερ Λάιεν είχαν αντιγραφεί από άλλα κείμενα. Δημοσίευσε μάλιστα τα συμπεράσματά του στο διαδίκτυο σημειώνοντας ότι η συγγραφέας δεν είχε κάνει τις πρέπουσες παραπομπές.
- «Η διοικούσα επιτροπή του πανεπιστημίου αποφάσισε πριν από περίπου μισή ώρα, με σαφή πλειοψηφία επτά προς ένα, να μην αφαιρέσει τον τίτλο» της διδάκτορα από την κ. φον ντερ Λάιεν, είπε ο Κρίστοφερ Μπάουμ, πρόεδρος της Ιατρικής Σχολής, σε συνέντευξη Τύπου που παραχώρησε.
- Η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν σπούδασε ιατρική στο Ανόβερο και στο ίδιο πανεπιστήμιο έκανε τη μεταπτυχιακή έρευνά της. Το 1991 έλαβε το διδακτορικό της.

Από την 1η Δεκεμβρίου 2019 η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν είναι η Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (του εκτελεστικού οργάνου της Ευρωπαϊκής Ένωσης)

ΟΡΙΣΜΟΙ

«Λογοκλοπή είναι η ακούσια ή εκούσια χρήση από κάποιο άτομο, ιδεών και φράσεων άλλου/ων ατόμου/ων, και η παρουσίαση αυτών, ως δικές του»

<http://www.plagiarism.org>

Λογοκλοπή, η [loyoklopi] 029: η ιδιοποίηση ξένης πνευματικής δημιουργίας με ανήθικο, παράνομο τρόπο: Ο λογοτέχνης / ο συγγραφέας / ο επιστήμονας έχει κατηγορηθεί για ~. [λόγ. < ελνστ. λογοκλοπ(ία) -ή κατά το κλοπή]

*Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής - Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών του
Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, 1998*

* Λατινική λέξη plagiarius, που σημαίνει «απαγωγέας»

ΟΡΙΣΜΟΙ

Λογοκλοπή (Plagiarism)

- Ιδιοποίηση ξένης πνευματικής δημιουργίας,
- με παράνομο τρόπο (χωρίς άδεια),
- χωρίς να γίνεται σχετική αναφορά στο δημιουργό,
- ανεξάρτητα από το εάν υπάρχει ή όχι πρόθεση.

Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η παράθεση σύντομων αποσπασμάτων από έργο άλλου, νομίμως δημοσιευμένου:

- για την υποστήριξη της γνώμης εκείνου που παραθέτει ή την κριτική της γνώμης του άλλου,
- εφόσον η παράθεση των αποσπασμάτων αυτών είναι σύμφωνη προς τα χρηστά ήθη και η έκταση των αποσπασμάτων δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό.

ΜΟΡΦΕΣ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ

- Αντιγραφή και χρήση κειμένου από έντυπη ή ηλεκτρονική πηγή, χωρίς παράθεση της πηγής
- Αυτούσια αντιγραφή και παράθεση κειμένου με/χωρίς χρήση εισαγωγικών, αλλά χωρίς παράθεση της πηγής
- Οικειοποίηση ιδέας ή παράφραση κειμένου, χωρίς παράθεση της πηγής
- Μετάφραση και οικειοποίηση ξενόγλωσσου κειμένου, χωρίς παράθεση της πρωτότυπης πηγής
- Χρήση εικόνων, φωτογραφιών, πινάκων, διαγραμμάτων από έντυπη ή ηλεκτρονική πηγή (και από το διαδίκτυο) χωρίς παράθεση της πηγής
- Αναφορά των πηγών αποκλειστικά στη βιβλιογραφία και η αποφυγή χρησιμοποίησής τους στο κείμενο.
- Αυτολογοκλοπή: η ανακύκλωση-ανασύνθεση παλαιών έργων του/της συγγραφέα και η παρουσίαση τους ως νέα αυτοτελή εργασία.

ΓΙΑΤΙ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ Η ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ;

- Ο φοιτητής/τρια δεν έχει αναπτύξει ερευνητικές δεξιότητες
- Προβλήματα στην αξιολόγηση των πηγών του διαδικτύου
- Σύγχυση μεταξύ παράφρασης και λογοκλοπής
- Σύγχυση μεταξύ ορολογιών
- Απροσεξία στην τήρηση σημειώσεων
- Σύγχυση στη χρήση των αναφορών
- Παρανόηση για το τι είναι η λογοκλοπή

<http://www.mga.edu/student-success-center/plagiarism/whv.aspx>

ΓΙΑΤΙ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ Η ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ;

Από την έρευνα (Κοκκινάκη, 2013) :

- 81% των φοιτητών «δεν θέλουν να μάθουν, θέλουν να περάσουν το μάθημα»
- 68% θεωρούν ότι «ο καθηγητής τους δεν ενδιαφέρεται»
- 67% θεωρούν ότι «είναι τόσο εύκολο να κάνεις copy-paste»

http://blogs.sch.gr/webinarspe1920/files/2013/11/Kokkinaki_Webinar15-v2.pdf

NΟΜΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ-ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Αστικές κυρώσεις

- αγωγή για την αναγνώριση του δικαιώματος και την άρση της προσβολής
- αγωγή για την παράλειψη της προσβολής στο μέλλον
- αγωγή για αποζημίωση και ικανοποίηση της ηθικής βλάβης εφόσον υπάρχει υπαιτιότητα του προσβολέα
- αγωγή για απόδοση αδικαιολόγητου πλουτισμού του προσβολέα
- αγωγή για καταβολή του κέρδους που αποκόμισε από τη διαχείριση της ξένης περιουσίας ο προσβολέας

Ποινικές κυρώσεις

- ποινή φυλάκισης από 1-10 χρόνια και χρηματική ποινή από 2.900 έως 59.000 €

NΟΜΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ-ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άλλες συνέπειες

- Πειθαρχικά μέτρα (εφόσον προβλέπονται)
- Συνέπειες ως προς την αξιολόγηση εργασιών κλπ.
- Ανάκληση τίτλων (πτυχίου, διπλώματος, μεταπτυχιακού/διδακτορικού τίτλου)
- Δημοσιότητα της απόφασης

Πώς αποφεύγεται η λογοκλοπή;

ΧΡΗΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

Τι είναι η αναφορά;

- μια συντομευμένη αλφαριθμητική έκφραση (π.χ. Bell, 2013) με κάποια συγκεκριμένη τυποποίηση (παράθεση), ενσωματωμένη σ' ένα κείμενο, που υποδηλώνει μια εγγραφή στην ενότητα «Βιβλιογραφία». Έτσι, αναγνωρίζεται η σημασία του αναφερόμενου έργου στο σημείο που εμφανίζεται η παράθεση.
- η πλήρης πληροφορία για την πηγή στο τέλος του κειμένου, στην ενότητα «Βιβλιογραφία» (δηλ. όνομα, χρονολογία, τίτλος άρθρου, τίτλος περιοδικού, τόμος, τεύχος, σελίδες).

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΧΡΗΣΗΣ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

(τυποποίηση: APA)

Στο κείμενο:

Bla bla bla bla bla bla bla bla bla bla bla bla bla bla bla bla bla
bla bla bla bla bla bla (Anderson & Reid, 2009; Howitt & Cramer, 2008).

Στην ενότητα «Βιβλιογραφία»

- Anderson, M. & Reid, C. (2009). Don't forget about levels of explanation. *Cortex: A Journal Devoted to the Study of the Nervous System and Behavior*, 45(4), 560-561. <http://dx.doi.org/10.1016/j-cortex.2008.06.005>
- Howitt, D. & Cramer, D. (2008). *Introduction to research methods in psychology* (2nd ed.). Harlow, England: FT Prentice Hall.

TurnItIn

- Η διαδικτυακή εφαρμογή TurnItIn μπορεί να βοηθήσει στην αποτροπή φαινομένων λογοκλοπής, αφού είναι ένας αποτελεσματικός μηχανισμός αντιπαραβολής κειμένων για την εξακρίβωση της πρωτοτυπίας τους. Είναι ένα εργαλείο στη διάθεση των Μελών ΔΕΠ του Πανεπιστημίου μας, οι οποίοι μπορούν να αναβαθμίσουν το επίπεδο της παρεχόμενης εκπαίδευσης και έρευνας προλαμβάνοντας φαινόμενα λανθασμένης χρήσης πηγών και να ενθαρρύνουν τους φοιτητές να προσεγγίσουν τον επιστημονικό λόγο με ακέραιο και ηθικά σωστό τρόπο. Η εφαρμογή αυτή προσφέρεται και για τον προληπτικό έλεγχο της πρωτοτυπίας διαφόρων ερευνητικών εργασιών.

TurnItIn

- Η βάση δεδομένων του Turnitin με το περιεχόμενο της οποίας συγκρίνεται η κάθε εργασία περιλαμβάνει:
 - 61+ δισεκατομμύρια ιστοσελίδες. Η σύγκριση δεν γίνεται απλώς με το περιεχόμενο του ανοικτά προσπελάσιμου Internet, βασιζόμενοι στην ασφάλεια και την αποτελεσματικότητα των διάφορων μηχανών αναζήτησης. Αντιθέτως η ανίχνευση γίνεται ως ακολούθως: Το TurnItIn ευρετηριάζει στους servers του όχι μόνο το τρέχον περιεχόμενο αλλά και αλλαγμένες, ακόμη και διαγεγραμμένες ιστοσελίδες.
 - 637+ εκατομμύρια εργασίες φοιτητών όλων των βαθμίδων.
 - 160+ εκατομμύρια άρθρα από ακαδημαϊκά βιβλία και διάφορες εκδόσεις. Χάρη στη συνεργασία του TurnItIn με το δίκτυο Crossref γίνεται σύγκριση σε περιεχόμενο το οποίο δεν είναι ελεύθερα προσβάσιμο στο Διαδίκτυο.

TurnItIn

- Η συνδρομή στο TurnItIn Originality Check εκτός της συγκεκριμένης δυνατότητας (ανίχνευση λογοκλοπής), περιλαμβάνει επίσης τις λειτουργίες Translated Matching (ανίχνευσης λογοκλοπής σε μεταφρασμένο κείμενο) και Integration (διασύνδεσης με Moodle, Blackboard κ.α. με πλήρη υποστήριξη από το TurnItIn).
- Η εφαρμογή προορίζεται για χρήση από τα Μέλη ΔΕΠ και όσους θεσμικά ασκούν διδακτικά καθήκοντα.

Κώδικας Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής Πανεπιστημίου Αιγαίου

4.1.2.Υποχρεώσεις Φοιτητών και Φοιτητριών

- α. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του Πανεπιστημίου Αιγαίου δεσμεύονται για την πρωτότυπη παραγωγή εργασιών, που τους ανατίθενται κατά τη διάρκεια των σπουδών τους για την αξιολόγηση τους, αλλά και το σεβασμό στα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας των πηγών που αξιοποιούν για την προετοιμασία τους. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του Πανεπιστημίου Αιγαίου δεν δύνανται να παρουσιάζουν εργασίες που έχουν εκπονηθεί σε συνεργασία με άλλους και άλλες φοιτητές και φοιτήτριες ως προϊόν ατομικής δημιουργίας. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του Πανεπιστημίου Αιγαίου δεν δύνανται να υποβάλλουν εκ νέου εργασίες που έχουν εκπονήσει στο παρελθόν για την εκπλήρωση νέων διδακτικών απαιτήσεων.
- β. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του Πανεπιστημίου Αιγαίου δεν επιτρέπεται, κατά τη διάρκεια οποιασδήποτε εξεταστικής διαδικασίας, να συνεργάζονται με συναδέλφους/ισσες ή και τρίτα πρόσωπα με στόχο την κάθε μορφής αντιγραφή. Χρήση βοηθημάτων, σημειώσεων και ηλεκτρονικών μέσων μπορεί να γίνει μόνον αν έχει επιτραπεί ρητά από το διδάσκοντα ή τη διδάσκουσα που φέρει την ευθύνη της εξεταστικής διαδικασίας.

Κώδικας Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής Πανεπιστημίου Αιγαίου

4.4.1. Διπλωματικές & Διδακτορικές Διατριβές και Μεταδιδακτορικές Έρευνες

α. Οι πτυχιακές και διπλωματικές εργασίες, οι διδακτορικές διατριβές, καθώς και οι μεταδιδακτορικές έρευνες συνιστούν πρωτότυπα έργα των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών και φοιτητριών, των υποψηφίων διδακτόρων/ισσών και των μεταδιδακτορικών ερευνητών και ερευνητριών, οι οποίοι και οποίες τα υποβάλλουν προς κρίση στις αρμόδιες ακαδημαϊκές επιτροπές αξιολόγησης του Ιδρύματος. Η έγκριση των πτυχιακών και διπλωματικών εργασιών, διδακτορικών διατριβών και μεταδιδακτορικών ερευνών από τα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος δεν αποτελεί και έγκριση των απόψεων των δημιουργών από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Στο πλαίσιο αυτό, οι υποψήφιοι και υποψήφιες διδάκτορες/ισσες και οι μεταδιδακτορικοί/ές ερευνητές και ερευνήτριες κατέχουν τα πνευματικά δικαιώματα, ηθικά και περιουσιακά, ως δημιουργοί των έργων.

Στις πτυχιακές και διπλωματικές εργασίες, οι προπτυχιακοί/ές και μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές και φοιτήτριες διατηρούν, μέχρι την αξιολόγηση της διπλωματικής εργασίας, το ηθικό δικαίωμα από κοινού με το επιβλέπον επιστημονικό προσωπικό, ενώ το περιουσιακό δικαίωμα διατηρούν αποκλειστικά οι προπτυχιακοί/ές και μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές και φοιτήτριες.

Μετά τη βαθμολόγηση της εργασίας τους, και πλην έγγραφης κι αιτιολογημένης εναντίωσης του/της επιβλέποντος/ουσας, οι προπτυχιακοί/ές και μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές και φοιτήτριες καθίστανται αποκλειστικοί κάτοχοι των πνευματικών και άλλων δικαιωμάτων που απορρέουν από αυτήν, όπως αυτά προκύπτουν από το νόμο 2121/1993 και τις τρέχουσες τροποποιήσεις και επικαιροποιήσεις του.

Κώδικας Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής Πανεπιστημίου Αιγαίου

Κατά την έκδοση των πτυχιακών και διπλωματικών διατριβών ή ερευνών σε οποιαδήποτε μορφή, πρέπει να αναφέρεται από τους/τις προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές και φοιτήτριες, τους/τις υποψήφιους και υποψήφιες διδάκτορες/ισσες, καθώς και τους μεταδιδακτορικούς/ές ερευνητές και ερευνήτριες το όνομα του Πανεπιστημίου, της Σχολής και του Τμήματος στο οποίο εκπονήθηκε η συγκεκριμένη διατριβή ή έρευνα. Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου δύναται να κάνει χρήση των έργων αυτών για εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς σκοπούς, εφόσον αναφέρεται η πηγή και οι δημιουργοί του έργου.

Κώδικας Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής Πανεπιστημίου Αιγαίου

- β. Για τη δημοσίευση πρωτότυπων εργασιών, κατόπιν της απονομής του μεταπτυχιακού, του διδακτορικού διπλώματος και του μεταδιδακτορικού τίτλου, η οποία προκύπτει από τη διπλωματική ή διδακτορική διατριβή είτε τη μεταδιδακτορική έρευνα και για την οποία έχουν συνεργασθεί ο επιβλέπων καθηγητής ή η επιβλέπουσα καθηγήτρια ή άλλοι/ες ερευνητές/τριες, είναι απαραίτητο να αναγράφονται όλοι και όλες οι συν-συγγραφείς κατά σειρά σπουδαιότητας της συμβολής τους στην παραγωγή της συγκεκριμένης εργασίας.
- γ. Τα πνευματικά δικαιώματα διπλωματικών ή διδακτορικών διατριβών και μεταδιδακτορικών ερευνών των δημιουργών, οι οποίες εκπονούνται στο πλαίσιο χρηματοδοτούμενων ερευνητικών προγραμμάτων, ενδέχεται να υπόκεινται σε περιορισμούς, σύμφωνα με τους όρους υλοποίησης των έργων.

Εκκαθάριση υλικού από πνευματικά δικαιώματα

Πως μπορώ να κάνω εκκαθάριση του υλικού μου από πνευματικά δικαιώματα;

Αν στο έργο μας έχει χρησιμοποιηθεί υλικό τρίτων θα πρέπει να γνωρίζουμε αρχικά αν η χρήση του είναι νόμιμη ή όχι. Για να είναι νόμιμη η χρήση του θα πρέπει να εμπίπτει σε έναν από τους περιορισμούς που αναφέρθηκαν παραπάνω. Συνοπτικά εάν παραθέτουμε αποσπάσματα με σκοπό την υποστήριξη της γνώμης ή την κριτική επί αυτής χωρίς να θίγεται το ηθικό δικαίωμα του δημιουργού επί του έργου του και με την προϋπόθεση ότι αναφέρεται σαφώς η πηγή και τα ονόματα δημιουργού και εκδότη, δε χρειάζεται να αλλάξουμε κάτι.

Επίσης πρέπει να γνωρίζουμε ότι η πνευματική ιδιοκτησία, διαρκεί όσο η ζωή του δημιουργού και 70 χρόνια μετά το θάνατό του. Συνεπώς είναι δυνατή η δημοσίευση των άρθρων π.χ. του Albert Einstein χωρίς την υποχρέωση καταβολής δικαιωμάτων χρήσης.

Εκκαθάριση υλικού από πνευματικά δικαιώματα

Για οτιδήποτε θεωρώ ότι δεν έχω άδεια χρήσης, συνεπώς και δημοσίευσης, θα πρέπει:

- **Να το διαγράψω:** Υπάρχουν πιθανότητες που το υλικό δεν προσδίδει κάτι καινούργιο στο σύνολο του έργου που έχει δημιουργηθεί συνεπώς η διαγραφή του να μας απαλλάσσει από οποιαδήποτε άλλη διορθωτική ενέργεια χωρίς όμως να μειώνει την αξία του συνολικού έργου.
- **Να το αντικαταστήσω:** Η ανάπτυξη ανοικτών αδειών διάθεσης και εκμετάλλευσης υλικού στο ψηφιακό περιβάλλον οδήγησε στην ύπαρξη ενός τεράστιου όγκου πληροφορίας – επιστημονικής και μη – που διατίθεται ελεύθερα. Οι ανοικτές άδειες – τύπου Creative Commons – δε βασίζονται στην αποποίηση του πνευματικού δικαιώματος από τον δημιουργό αλλά στη χορήγηση άδειας για περαιτέρω χρήση με περιοριστικούς – ή μη – όρους.
- **Να ζητήσω άδεια:** Αυτή η επιλογή θεωρούμε ότι πρέπει να είναι η τελευταία τόσο λόγω του ότι θα είναι χρονοβόρα όσο και γιατί πιθανόν να συνοδεύεται από την υποχρέωση καταβολής κάποιων τελών χρήσης. Παρ' όλ' αυτά, θα πρέπει να εξεταστεί σε περιπτώσεις που το υλικό τρίτου θεωρούμε ότι είναι αναπόσπαστο κομμάτι του συνολικού έργου και του προσφέρει προστιθέμενη αξία.

Πηγές

- Μήτρου Λίλιαν, Ζητήματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας, Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα Πανεπιστημίου Αιγαίου, 2015.
- Παπαδάτου Φιερούλα, Βασικές Αρχές Πνευματικής Ιδιοκτησίας, Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Πατρών, 2015.
- Βαρδακώστα Ιφιγένεια, Λογοκλοπή (Plagiarism) και Αναφορές (Citations), Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο.
- Κώδικας Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής Πανεπιστημίου Αιγαίου, 2018.

Τέλος Διάλεξης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

